

RADA EVROPY VÝBOR MINISTRŮ

REZOLUCE (74) 26

O PRÁVU NA ODPOVĚĎ. POSTAVENÍ JEDNOTLIVCE VE VZTAHU K TISKU

*(Přijato Výborem ministrů dne 2. července 1974
na 233. zasedání náměstků ministrů)*

Výbor ministrů

u vědomí toho, že právo na svobodu projevu zahrnuje svobodné přijímání a sdělování informací a idejí bez zasahování veřejné moci a bez ohledu na hranice, jak je stanoveno v článku 10 Evropské úmluvy o lidských právech;

u vědomí toho, že podle zmíněného ustanovení uplatňování této svobody s sebou nese povinnosti a odpovědnosti, zejména v souvislosti s ochranou pověsti nebo práv jiných osob;

u vědomí toho, že je žádoucí poskytnout jednotlivci přiměřené prostředky k ochraně proti zveřejnění informací obsahujících nepřesná fakta o něm samotném a dát mu možnost nápravy v případě zveřejnění informací obsahující fakta a názory, které znamenají vměšování do jeho soukromého života nebo útok na jeho důstojnost, čest nebo pověst, ať jsou takové informace oznamovány veřejnosti tiskem, rozhlasem, televizí nebo jakýmkoli jiným masovým médiem periodické povahy;

u vědomí toho, že je také v zájmu publika, aby se mu dostávalo informací z různých zdrojů, čímž je zaručeno, že obdrží kompletní informace;

u vědomí toho, že pro tyto účely mají platit pro všechna média stejné principy, i když se mohou měnit prostředky, které má k dispozici jednatel v závislosti na tom, zda jde o tisk, rozhlas nebo televizi;

u vědomí toho, že v současné etapě je třeba brát v úvahu pouze postavení jednotlivce ve vztahu k médiím periodické povahy, jako jsou noviny, rozhlasové vysílání a televize, a že je potřebné zabývat se zvláště ochranou jednotlivce před vměšováním do jeho soukromí nebo útokem na jeho čest, důstojnost nebo pověst,

doporučuje vládám členských států jako minimum, aby bylo postavení jednotlivce ve vztahu k médiím v souladu s následujícími principy:

1. Ve vztahu k informacím, které se týkají jednotlivců a jsou zveřejněny v jakémkoli médiu, musí mít dotčený jednatel skutečnou možnost dosáhnout bez zbytečných odkladů opravy nesprávných faktů, které se jej týkají a na jejichž opravě má oprávněný zájem, přičemž má být oprava zveřejněna pokud možno stejně výrazným způsobem jako původní informace.

2. Ve vztahu k informacím, které se týkají jednotlivců a jsou zveřejněny v jakémkoli médiu, musí mít dotčený jednatel možnost skutečné nápravy v případě publikování faktů a názorů, které zakládají:

- i. vměšování do jeho soukromí, s výjimkou případů, které jsou zdůvodněny vyšším, legitimním veřejným zájmem, kde jednatel výslovně nebo mlčky souhlasil s publikováním, nebo kde publikování je za daných okolností všeobecně přijímanou praxí a není v rozporu se zákonem;

- ii. útok na jeho důstojnost, čest nebo pověst, pokud nejsou informace publikovány s výslovným nebo mlčenlivým souhlasem dotčeného jednotlivce, nebo není publikování zdůvodněno vyšším, legitimním veřejným zájmem, přičemž jde o čestnou kritiku založenou na přesných faktech.
3. Výše uvedené principy nelze nijak interpretovat jako zdůvodnění cenzury.
4. Ve výše uvedených principech:
 - i. výraz “jednotlivec” zahrnuje veškeré fyzické a právnické osoby jakož i jiné útvary (orgány, instituce) bez ohledu na jejich státní příslušnost nebo sídlo, s vyloučením státu a jiných orgánů veřejné moci;
 - ii. výraz “médiium” zahrnuje všechny komunikační prostředky pro šíření informací periodického charakteru na veřejnosti, jako jsou noviny, rozhlas a televize;
 - iii. výraz “skutečná možnost opravy” znamená jakoukoli možnost, kterou lze využít jako prostředek zadostiučinění, buď právní nebo jiné povahy, jako je právo na opravu, právo na odpověď, nebo stížnost u tiskových rad;
 - iv. výraz “náprava” znamená formu zadostiučinění, buď právní nebo jiné povahy, jaká je poskytována podle zákona o hanobení nebo cestou stížnosti u tiskových rad, která je dostupná každému jednotlivci bez nepatřičných omezení, jako jsou např. nepřiměřené náklady.
5. Výše uvedené principy musí platit pro všechna média bez jakýchkoli rozdílů. To nevylučuje odlišnosti v aplikaci těchto principů na konkrétní média, jako je rozhlas a televize, v míře vynucené nebo zdůvodněné jejich odlišnou povahou.

Doporučuje, aby vlády členských států při přijímání zákonů týkajících se práva na odpověď, vytvářely ustanovení o právu na odpověď v tisku, rozhlase, televizi a jiných periodických médiích podle předlohy minimálních pravidel uvedené v dodatku v této rezoluci.

DODATEK

MINIMÁLNÍ PRAVIDLA TÝKAJÍCÍ SE PRÁVA NA ODPOVĚĎ TISKU, ROZHLASU, TELEVIZI A JINÝM PERIODICKÝM MÉDIÍM

1. Jakákoli fyzická nebo právnická osoba, jakož i jiné útvary, bez ohledu na státní příslušnost nebo sídlo, které byly zmíněny v novinách, časopise, rozhlasovém nebo televizním vysílání či jiném médiu periodické povahy, a o nichž byla veřejnosti zpřístupněna fakta, která tato osoba nebo útvar prohlašuje za nepřesná, mohou uplatnit právo na odpověď k opravě faktů týkajících se této osoby nebo útvaru.
2. Příslušné médium musí být povinno zveřejnit na žádost dotčené osoby odpověď, kterou zaslala dotčená osoba.
3. Národní zákon může stanovit výjimky, podle nichž může médium odmítnout zveřejnění odpovědi v následujících případech:
 - i. pokud nebyla žádost o zveřejnění zaslána médiu v přiměřeně krátké době;
 - ii. pokud odpověď svou délkou překračuje rozsah potřebný na opravu informací obsahující fakta, jež jsou prohlašována za nepřesná;
 - iii. pokud se odpověď neomezuje na opravu zpochybňovaných faktů;

- iv. pokud zakládá trestný čin nebo přešupek;
 - v. pokud je považována za odporující zákonně chráněným zájmům třetí strany;
 - vi. pokud dotčený jednotlivec nemůže prokázat existenci oprávněného zájmu.
4. Odpověď musí být zveřejněna bez nemístných odkladů a pokud možno stejně výrazným způsobem, jako informace obsahující fakta prohlašovaná za nepřesná.
 5. V zájmu zajištění účinného výkonu práva na odpověď musí národní zákon určit osobu, která bude zastupovat jakoukoli publikaci, vydavatelství, rozhlas, televizi, nebo jiné médium za účelem zasílání žádostí o zveřejnění odpovědi. Podobně musí být určena osoba odpovědná za zveřejnění odpovědi, přičemž tato osoba nesmí být chráněna žádnou imunitou.
 6. Výše uvedená pravidla musí platit pro všechna média bez jakýchkoli rozdílů. To nevyklučuje odlišnosti v aplikaci těchto principů na konkrétní média, jako je rozhlas a televize, v míře vynucené nebo zdůvodněné jejich odlišnou povahou.
 7. Veškeré spory týkající se uplatňování výše uvedených pravidel musí být předloženy tribunálu, který bude mít pravomoc nařídít okamžité zveřejnění odpovědi.